COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 5 december 1983

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het EEG-Verdrag (IV/30.668 — Murat)

(Slechts de tekst in de Franse taal is authentiek)

(83/610/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962, eerste verordening over de toepassing van de artikelen 85 en 86 van het EEG-Verdrag (1), laatstelijk gewijzigd bij de Akte van Toetreding van Griekenland, en met name op artikel 2,

Gezien het verzoek om een negatieve verklaring en de subsidiair verrichte aanmelding van 1 juni 1982 door de onderneming Murat SA, een Franse fabriek van bijouterie te Viry-Chatillon, betreffende een ontwerp-standaardovereenkomst voor de afzet door detailhandelaren van de door haar met name in verschillende landen van de gemeenschappelijke markt in omloop gebrachte produkten,

Gezien de bekendmaking (2) van het essentiële gedeelte van de inhoud van dit verzoek overeenkomstig artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17,

Gezien het advies van het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities,

In overweging van het volgende :

I. DE FEITEN

A. De onderneming

(1) De vennootschap Murat is een Franse naamloze vennootschap die haar zetel heeft te Viry-Chatillon en welker voornaamste aandeelhouders particulieren zijn. Haar voornaamste werkzaamheid is de fabricage van sieraden uit goud, zilver en goud-doublé, vooral uit gelamineerd goud-doublé met hoog goudgehalte, volgens een procédé dat sinds 1847 door Murat wordt toegepast. De vennootschap bezit drie fabrieken in Frankrijk waarin ongeveer 450 personen werkzaam zijn en is één van de grootste Franse werkgevers in de sector bijouterie die ondanks een tendens naar concentratie nog tamelijk gefragmenteerd blijft. Zij brengt tevens, als accessoire werkzaamheid, onder het merk Murat bijouterie- en horlogerieartikelen in de handel, die niet door haar zijn gefabriceerd.

(2) Murat verkoopt haar produkten voor het grootste gedeelte in Frankrijk, waar zij ongeveer 90 % van haar jaaromzet realiseert. Haar marktaandeel wisselt naar gelang van het produkt : voor goud ongeveer 4 %, voor zilver 14-15 %, voor goud-doublé 30 %, hetgeen haar de eerste plaats verleent, en voor de ondercategorie gelamineerd goud-doublé 60 %. In de Gemeenschap exporteert Murat voornamelijk naar Duitsland, België en Luxemburg, maar haar positie op deze markten is betrekkelijk zwak. Haar vestiging in het Verenigd Koninkrijk, Ierland en Nederland is van recente datum en nog beperkt ; zij verkoopt in Italië en Griekenland slechts incidenteel. Haar export naar landen buiten de EEG, Zwitserland en sinds kort naar Oostenrijk, Spanje en naar andere werelddelen, is van geringe betekenis.

(3) Ter bevordering van de verkoop van de produkten onder haar merk zowel binnen als buiten de gemeenschappelijke markt, heeft Murat de afzet van haar produkten op de volgende wijze georganiseerd : de bevoorrading van de detailhandelaren vindt van land tot land op verschillende wijze plaats. In Frankrijk en Duitsland worden zij bevoorraad door tussenkomst van vertegenwoordigers in dienst van de vennootschap Murat.

Voor het grondgebied dat België en Luxemburg omvat worden de produkten in de handel gebracht door een alleenverkoper die met Murat is verbonden door middel van een alleenverkoopovereenkomst welke in 1963 is aangemeld en die valt onder de generieke vrijstelling over-

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.
(2) PB nr. C 155 van 14. 6. 1983, blz. 2.

eenkomstig Verordening nr. 67/67/EEG van de Commissie (1) en Verordening (EEG) nr. 1983/83 van de Commissie (2). Voorts zijn er, sinds minder dan twee jaar, alleenverkopers aangesteld voor het grondgebied dat het Verenigd Koninkrijk en Ierland omvat, in Nederland, en, buiten de Gemeenschap, in Oostenrijk en Spanje.

Voor de andere werelddelen beschikt Murat over twee verkoopinspecteurs die jaarlijks in verschillende landen rondreizen.

(4) Voor de detailhandel beschikt Murat over een net van ongeveer 7 000 detailhandelaren in Frankrijk, 1 000 in Duitsland, 650 voor België en Luxemburg, een net dat zij verder denkt te ontwikkelen in de landen waar zij zich sinds kort heeft gevestigd.

B. De aangemelde overeenkomst

(5) De aangemelde ontwerpovereenkomst is de standaardovereenkomst die bestemd is tot regeling van de relaties tussen Murat en haar detailhandelaren. Zij geeft voor alle landen waar Murat gevestigd is op uniforme wijze de condities weer welke thans door haar worden toegepast en waaraan de detailhandelaren moeten voldoen om haar produkten te mogen doorverkopen.

(6) Om als Murat-detailhandelaar te worden toegelaten, moet de wederverkoper aan de volgende condities voldoen :

— het beroep van horloger-bijoutier detailhandelaar uitoefenen in een winkel, dan wel in een afzonderlijke gespecialiseerde afdeling ;

— beschikken over de nodige vakbekwaamheid blijkens een diploma van een bijouterie- of horlogerieschool of blijkens tenminste vier jaar beroepservaring in de verkoop of de reparatie ;

— beschikken over een oppervlakte voor commercieel gebruik, uitsluitend voor bijouterie, horlogerie, edelsmeedkunst, tafelzilver en luxeartikelen bestemd voor geschenken.

(7) De wederverkoper verbindt zich bovendien :

— bestellingen door te geven die tegelijkertijd met zijn eigen behoeften overeenstemmen en met de gebruikelijke omvang van de leveranties van het huis Murat. De aldus door de verkoper samengestelde minimumvoorraad moet tenminste drie maanden aan verkopen van produkten onder het merk Murat vertegenwoordigen. Deze minimumvoorraad is duidelijk geringer dan de in het beroep gebruikelijke gemiddelde voorraad. De detailhandelaren doen in het algemeen twee of drie bestellingen per jaar, overeenkomend met tussen de 6 en 4 maanden voorraad ;

— de voorraad aan te houden onder behoorlijke condities van bewaring en uitstalling ;

— geen Murat-produkten tentoon te stellen met produkten van soortgelijk uiterlijk maar afwijkende kwaliteit ;

— op de verkoopplaats voor de uitstalling van de Murat-artikelen gebruik te maken van de reclamemiddelen en het reclamemateriaal die door Murat ter beschikking worden gesteld ;

— voor de reparatie van sieraden van het merk Murat hetzij zelf de herstelling te verrichten dan wel via een persoon over wiens vakbekwaamheid hij controle kan uitoefenen, hetzij de produkten naar de klantenservice van Murat terug te zenden indien het gaat om een bewerking waarbij het sieraad gevaar loopt in waarde achteruit te gaan.

(8) Murat verbindt zich

— de bestellingen van de Murat-detailhandelaren zo goed mogelijk uit te voeren, hetzij rechtstreeks, hetzij over haar alleenverkopers ;

— alleen te verkopen of te laten verkopen aan detailhandelaren die aan de contractsbepalingen voldoen ;

— aan de erkende alleenverkoper haar gehele vakbekwaamheid op technisch, commercieel en reclame-gebied ter beschikking te stellen, ten einde hem bij te staan bij de ontwikkeling van zijn verkopen ;

— landelijk reclame te maken en haar erkende verkopers de mogelijkheid te geven op lokaal vlak deze reclame te gebruiken door middel van affiches, panelen, uitstalkastjes en mini-catalogi ;

— haar garantie te verlenen en de beste zorgen te besteden aan ieder produkt van haar fabrikaat dat voor herstelling of verandering naar haar werkplaatsen wordt geretourneerd.

(9) De aangemelde standaardovereenkomst bevat geen bepalingen inzake de vaststelling der prijzen. De detailhandelaren zijn vrij in het vaststellen van hun prijzen. Enkele der jaarcatalogi welke Murat laat uitgeven ter verspreiding door de bijoutier in de detailhandel bevatten richtprijzen. Deze prijzen hebben geen enkel dwingend karakter en soms kunnen zelfs tussen relatief naburige verkopers aanzienlijke prijsverschillen worden geconstateerd.

(1) PB nr. 57 van 25. 3. 1967, blz. 849/67.
(2) PB nr. L 173 van 30. 6. 1983, blz. 1.

De overeenkomst wordt elk jaar stilzwijgend verlengd. Zij kan in geval van wanprestatie worden opgezegd.

(10) De aangemelde overeenkomst bevatte oorspronkelijk een bepaling, die de erkende verkopers verbood „buiten het gebruikelijke circuit Murat-produkten door te verkopen aan personen die zelf geen erkende verkoper zijn". Na opmerkingen van de Commissie heeft Murat dit wederverkoopverbod beperkt tot alle personen „die niet beantwoorden aan de algemene condities die in de criteria van beroepsbekwaamheid zijn ontwikkeld", d.w.z. de in nr. 6 bedoelde criteria.

(11) Er zijn naar aanleiding van de bekendmaking conform artikel 19, lid 3, van bovengenoemde Verordening nr. 17 geen opmerkingen van derden bij de Commissie binnengekomen.

II. DE JURIDISCHE BEOORDELING

(12) De aangemelde standaardovereenkomst, waarbij de betrekkingen tussen Murat en haar detailhandelaren worden geregeld, bevat de condities van het selectieve distributiesysteem dat door Murat in het detailhandelsstadium in het leven is geroepen en vormt een overeenkomst tussen ondernemingen in de zin van artikel 85 van het Verdrag.

(13) Zoals met name blijkt uit de rechtspraak van het Hof van Justitie, vallen selectieve distributiesystemen niet onder de toepassing van artikel 85, lid 1, van het Verdrag, wanneer de keuze der wederverkopers plaatsvindt aan de hand van objectieve criteria van kwalitatieve aard inzake de bekwaamheid van de wederverkoper en zijn personeel en de geschiktheid van zijn installaties en in verband met de vereisten van de afzet van het produkt en mits deze criteria uniform zijn vastgesteld jegens alle potentiële wederverkopers en op niet-discriminerende wijze worden toegepast.

(14) In casu heeft Murat de toelating tot haar distributienet van detailhandelaren slechts afhankelijk gesteld van algemene condities op technisch en professioneel gebied. De daarbij vastgestelde criteria, betreffende de vakbekwaamheid en technische kennis der detailhandelaren en de bestemming en inrichting van de verkooplokalen (zie nr. 6) hebben ten gevolge dat in principe alleen handelaren die bijouterieartikelen niet onder voor de afnemer bevredigende condities kunnen verkopen, noch de service die aan de afzet verbonden is kunnen verlenen, van het distributiesysteem zijn uitgesloten. De verkoop onder gunstige voorwaarden van bijouterieartikelen van kwaliteit uit goud, zilver en gouddoublé met hoog goudgehalte, vereist namelijk dat deze artikelen worden verkocht in gespecialiseerde winkels door een vakbekwaam personeel en in lokalen die een behoorlijke opslag en uitstalling mogelijk maken. Bovendien moeten de detailhandelaren in staat zijn hetzij zelf, hetzij via derden, garantie en klantenservice te verlenen.

Deze criteria zijn op uniforme wijze vastgelegd jegens alle potentiële wederverkopers. Bovendien is de mogelijkheid voor de detailhandelaren die aan deze criteria beantwoorden om Murat-produkten te verkrijgen niet in alle gevallen afhankelijk gesteld van een voorafgaande erkenning door Murat (zie hierboven onder nr. 10), zodat het systeem niet op discriminerende wijze kan worden toegepast.

(15) Ook de andere verplichtingen die de detailhandelaren zijn opgelegd vallen niet onder artikel 85, lid 1, van het Verdrag. De verplichting om voor de uitstalling van de Murat-artikelen gebruik te maken van de reclamemiddelen welke door Murat ter beschikking worden gesteld, en die om geen Murat-artikelen te presenteren samen met produkten van soortgelijk uiterlijk maar van afwijkende kwaliteit, leveren namelijk geen beperkingen van de mededinging op. Zij hebben ten doel de presentatie en individualisering van de Murat-artikelen te verbeteren en iedere verwarring met andere produkten te voorkomen. Zij verhinderen de detailhandelaren van Murat geenszins, concurrerende produkten te verkopen. De verplichting voor de erkende verkoper om een minimumvoorraad van drie maanden verkoop aan Murat-artikelen aan te houden beperkt de mededinging in onderhavig geval niet op merkbare wijze, omdat zij blijft binnen hetgeen in de branche gebruikelijke praktijk is (zie hierboven onder nr. 7, eerste streepje).

(16) De door Murat aangegane verbintenissen en met name die om slechts te verkopen of te laten verkopen aan detailhandelaren, die aan de genoemde voorwaarden voldoen, vormen het normale tegenstuk conform de communautaire concurrentieregels voor de verbintenissen welke door detailhandelaren zijn aangegaan.

(17) De aangemelde standaardovereenkomst bevat derhalve geen enkele verplichting die ten doel of ten gevolge heeft dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst en de handel tussen Lid-Staten ongunstig kan beïnvloeden en er bestaat voor de Commissie op grond van de haar bekende gegevens geen aanleiding daartegen krachtens artikel 85, lid 1, van het Verdrag op te treden. De Commissie kan derhalve dienaangaande de negatieve verklaring afgeven als bedoeld in artikel 2 van Verordening nr. 17,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De Commissie stelt vast dat er op grond van de haar bekende gegevens voor haar geen aanleiding bestaat om krachtens het bepaalde in artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag op te treden tegen de standaardovereenkomst tussen Murat en haar wederverkopers-detailhandelaren.

Artikel 2

Deze beschikking is gericht tot de vennootschap Murat SA te Viry-Chatillon, Frankrijk.

Gedaan te Brussel, 5 december 1983.

Voor de Commissie

Frans ANDRIESSEN

Lid van de Commissie